

novoles

21. februarja 1979

LESNI KOMBINAT NOVO MESTO – STRAŽA

GOSPODARJENJE V LETU 1978

PRED NAMI JE IZREDNA ŠTEVILKA NAŠEGA GLASILO. NAMENJENA JE INFORMIRANJU DELAVCEV O ZAKLJUČNEM RAČUNU TOZD IN DO ZATO NAJ BI SE Z NJO SEZNANIL VSAK DELAVEC. LE DOBRO SEZNANJENI SE BOMO DELAVCI LAHKO VKLJUČEVALI V RAZPRAVO O GOSPODARJENJU IN POSLOVANJU O PRETEKLEM LETU IN GA KRITIČNO OCENILI.

LETO 1978 JE V MARSICEM PREOKRETNICA TAKO ZA DO V CELOTI KOT ZA NJENE TOZD. V PRETEKLEM LETU SMO SPREJELI VRSTO SAMOUPRAVNIH SPLOŠNIH AKTOV, KI POMENIJO NE SAMO ČISTEJE IN PRAVIČNEJŠE DRUŽBENOEKONOMSKE ODNOSI MED TEMELJNIMI ORGANIZACIJAMI, TEMVEČ V MARSICEM NOV NAČIN OBRAVNAVANJA DELA IN DELAVCA. MORAMO REČI, DA JE ZAKLJUČNI RAČUN ZA LETO 1978 ODRAZ NOVIH SAMOUPRAVNO DOGOVORJENIH NAČEL IN DA POTRjuje, PREDVSEM KAR ZADEVA RAZPOREJANJE ČISTEGA DOHODKA, PRAVILNOST LE-TA. GOSPODARJENJE JE POSTALO Z ZAKONOM O ZDRUŽENEM DELU NEODTUJLJIVA PRAVICA IN DOLŽNOST VSAKEGA DELAVCA. TO PA LAHKO RESNIČNO POSTANE SAMO, ČE JE DELAVEC DOBRO INFORMIRAN IN SE ZNA PRAVILNO ODLOČATI. KER JE GOSPODARJENJE ZELO KOMPLEKSNO IN PREPLETENO, JE PRAV, DA IZLUŠČIMO V NJEGOVEM OBRAVNAVANJU TISTE PODATKE, KI OMOGOČAJO RAZUMEVANJE IN OCENO VSEH DRUGIH SESTAVIN GOSPODARJENJA. NAMEN TEGA POROČILA JE PRAV TA' DA IZLUŠČIMO TISTE KAZALCE, KI OMOGOČIJO KOMPLEKSNO OCENO GOSPODARJENJA.

INFORMACIJA, KAKRŠNA JE PRED VAMI, JE OBLIKOVNO IN VSEBINSKO NOVA IN PRVA TE VRSTE. PREDSTAVLJALA NAJ BI TRAJNO OBLIKO OBVEŠČANJA DELAVCEV O GOSPODARJENJU IN POSLOVANJU NE SAMO OB KONCU LETA, TEMVEČ TUDI MED LETOM. UPAMO, DA JE DOVOLJ POENOSTAVLJENA, NARAVNA IN RAZUMLJIVA.

TOZD TAP

Osnovne cilje, ki si jih je TOZD zadal za l. 1978, lahko vsebinsko razčlenimo na:

- organizacijsko-kadrovske
- prodajno-proizvodne
- razvojno-tehnološke
- investicijsko-nabavne
- samoupravne

Na področju organizacijsko kadrovske cilje so bili storjeni veliki premiki, ki pa jih lahko v vsej širini zazna in oceni le tisti, ki je dobro poznal prejšnje stanje.

– Vsebinsko, kot nosilci nalog in odgovornosti, so opredeljeni oddelki oz. službe z vodji.

– Kontrola, priprava dela in vzdrževanje so se kadrovske ojačali.

– Ob uvajanju novega sistema nagrajevanja so bili izpopolnjeni ali na novo izdelani določeni organizacijsko-tehnični predpisi.

– Izoblikovale so se notranje povezave, jasneje so opredeljene pristojnosti in odgovornosti.

Doseženo stanje je boljše od prejšnjega, smo pa še daleč od stanja, ki bi nas zadovoljilo. Postavljeni so določeni temelji, na katere bomo morali še mnogo dograditi. Več skrbi in časa bomo morali nameniti izobraževanju in strokovnemu usposabljanju, mnogo več pozornosti posvetiti sprejemu delavcev.

Številke, ki opredeljujejo vrednost prodaje kot proizvod-

nje, govorijo, da smo plan presegle. Največje breme za tako dosežen in presežen plan je nosil oddelki predelave in skladišča. Mnenja sem, da je prav, da delavcem teh oddelkov izrečemo priznanje.

Kljub preseženemu planu pa lahko ugotovimo, da z kvaliteto operativnega planiranja, kljub določenim pozitivnim premikom, še vedno ne moremo biti zadovoljni.

Osnovni razvojno-tehnološki cilj je bil osvojitve „sanitarne“ akrilne plošče, ki jo potrebuje TOZD Kopalniške opreme v Metliki. Poleg tega so bili postavljeni tudi drugi cilji (novi formati, strukturirane plošče, izboljšave receptur ipd.).

Po večmesečnih težavah in iskanju rešitev je zadovoljivo stekla proizvodnja sanitarnih plošč. Mnenja smo, da je to ena največjih pridobitev TOZD v l. 1978.

Investicijsko-nabavni cilji so bili v veliki meri doseženi. V celoti niso bili izvedeni vsi cilji nabave laboratorijske opreme in investicijskega vzdrževanja. Poleg tega tudi ni bil v celoti izdelan in kompletiran investicijski program.

O doseženih ciljih na področju poglobljanja samoupravnih odnosov oz. uresničevanju zakona o združenem delu v prak-

so, je prav, da presoajo in dajejo oceno družbenopolitične organizacije TOZD in samoupravni organi. Kot poslovodni organ pa se upam trditi, da je bilo za ta cilj vloženega veliko dela.

Doseženi rezultati proizvodnje, merjeni s fizičnimi pokazatelji, so odraz tržnih zahtev in naših hotenj, da iz obstoječih kapacitet iztisnemo kar se največ da. Kakšni naporji so bili za to potrebni, naj ilustrira naslednje:

– tehnična kapaciteta ključnega postrojenja oddelka plošč (reaktorji in kadi) za dvoizmenjsko delo, je bila za sedanjo strukturo plošč ob nakupu definirana za 800 ton, v preteklem letu je oddelki izdelal 843 ton;

– oddelki predelave je kapaciteto edine preše, ki jo je imel, izkoristil maksimalno. Ob štiriizmenjskem delu se je preša ustavila le ob takih dnevih kot je 1. maj in 29. november, in tako je možno predelati 340 ton plošč na eni preši;

– lepljenje in obžaganje proizvodov predelave pa je (zaradi prostorske stiske) ob vsakem ugodnem vremenu potekalo tudi na prostem. Na osnovi tega lahko rečem, da so količinski rezultati proizvodnje dobri, manj zadovoljni pa smo z rezultati kvalitete. Tu mislim pred-

vsem na debelinsko odstopanje aktivnih plošč, ki nam izdelek zaradi uvrstitve v nižji kvaliteten razred tudi razvrednoti.

Res je, da uspešnost poslovanja ugotavljamo le s finančnimi pokazatelji – ustvarjenim prihodkom, dohodkom in čistim dohodkom. Vendar pa so razmerja med temi pokazatelji odvisna tudi od gospodarjenja z delovnim časom, surovinami in pomožnimi materiali ter napravami, skratka od potroškov. Podatki kažejo, da je TOZD razmeroma dobro gospodaril. Razmerja med prihodkom, dohodkom in čistim dohodkom so ugodna, zato smatram, da je bilo poslovanje uspešno.

Dejstvo je, da smo večino samoupravnih aktov, ki urejajo dohodkovne in druge samoupravne odnose ter delitev sredstev za osebne dohodke sprejeli v l. 1978 (nekateri šele sredi leta). Zato smatram, da je vprašanje, koliko smo v praksi resnično že uspeli z realizacijo določenih aktov, preuranjeno. Zgradili smo temelje, postavili principe. Določene stvari smo že tudi več ali manj uspešno operacionalizirali. Kljub temu pa sem mnenja, da je pred nami še dolga pot preizkušenj preden bomo z gotovostjo lahko rekli, da smo v teh hotenjih resnično uspeli.

NEKATERI KAZALCI USPEŠNOSTI GOSPODARJENJA

1. PROIZVODNJA

Iz tabelaričnega pregleda fizičnega in vrednostnega obsega proizvodnje izhaja, da je bil plan dosežen in tudi kar za 13,2 % presežen. Za TAP je razveseljivo predvsem to, da je bila po fizičnem, kot po vrednostnem

nost povečanja proizvodnje. Izredno problematična in popolnoma izčrpana pa je kapaciteta plošč, ki mora takoj dobiti absolutno prednost pred vsemi drugimi naložbami v TAP, pri tem so mišljene predvsem tiste

DEJANSKA PROIZV. 1978
PLANIRANA PROIZV. 1978
DEJANSKA PROIZV. 1977

30 60 90 100 %

VREDNOST PROIZVODNJE PO CENAH ZA LETO 1978

obsegu presežena predvsem proizvodnja v predelavi, ki tudi v dohodkovnem smislu največ prinaša.

Razveseljivo je, da nam je uspelo povečanje prostorskih in storjenih kapacitet (600 m² prostora in še ena preša), ki dajejo predelavi nadaljnjo mož-

naprave, ki pomenijo večjo prostornost kot so: skladiščne cisterne za monomer, reaktorji in polimerizacijske kadi.

Stanje glede odsotnosti zaradi bolniškega staleža je tako zaskrbljujoče, da ga moramo v bodoče obravnavati z vso odgovornostjo.

2. ZAPOSLENI IN IZKORIŠČANJE ČASA

ZAPOSLENOST IN IZKORIŠČANJE DELOVNEGA ČASA	LETO 1977		LETO 1978	
	Število (ure)	%	Število (ure)	%
DELO	179.440	83,0	213.566	81,0
DOPUSTI IN DRŽAVNI PRAZNIKI	23.144	10,7	27.510	10,5
BOLEZnine IN NEPLAČANI IZOSTANKI	13.732	6,3	22.557	8,5
ŠTEVILO ZAPOSLENIH	93		113	

Povečana zaposlenost je v letu dni porasla od 93 na 113 delavcev ali za 21,5 %, povečan obseg proizvodnje merjen vrednostno po stalnih cenah pa je porastel za 42,3 %, iz tega izhaja, da se je dvignila tudi produktivnost na zaposlenega.

To pa dokazuje, da je bilo zaposlovanje smotno in za dosego rezultatov proizvodnje tudi nujno.

Izraba delovnega časa (gospodarjenje s časom) pa se je poslabšala.

Saj iz podatkov izhaja, da smo v l. 1977 od vsega razpoložljivega časa porabili za delo 83 %, v letu 1978 pa le 81 %. Ta razlika pa pomeni 4271 ur.

Čas porabljen za dopuste, državne praznike ipd., se je relativno zmanjšal od 10,7 na 10,5 %, izredno pa je porastel čas bolezni in neplačanih izostankov z dela in sicer od 6,3 % v l. 1977 na 8,5 % v l. 1978 ali za 2,2 %. V absolutnem številu ur so znašali ti izostanki 22.557 ur, kar pomeni povprečno 10,2 delavca, to dejstvo pa je izredno zaskrbljujoče saj

predstavlja preko 9 % odsotnost z dela.

4. GOSPODARJENJE Z MATERIALOM

Dejstvo je, da je bila dejanska proizvodnja večja od planirane za 13,2 %. To povečanje je po mojem mnenju, omogočila tudi prihranke na surovinah in pomožnem materialu za 1 %.

Pri fiksnih stroških, ki jih ta metoda prikazovanja podaja kot materialni del fiksnih stroškov, izkazujemo sorazmerno velike prekoračitve in sicer za 971.000 din ali 14,9 % v odnosu na planirane stroške.

Prav gotovo pa je, da pri teh stroških normativi še zdaleč niso tako eksaktni kot pri direktnih stroških. Prav tako pa tudi na začetku leta ni možno

GOSPODARJENJE Z MATERIALOM

VRSTA STROŠKA	PLAN 1978	DEJANSKO 1978	ODSTOP. 000 DIN	INDEKS
-SUROVINE	33.336	32.883	+ 453	98,6
-MATERIAL	19.759	19.568	+ 191	99,9
-MATERIALNI DEL FIKSNIH STROŠKOV	6.498	7.469	- 971	114,9
SKUPAJ	59.593	59.920	- 327	100,3

OBSEG IN VREDNOST PROIZVODNJE

1	2	3	4	5	6	7
NAZIV PROIZVODA	ENOTA MERE	DEJAN. PROIZV. 1977	PLAN. PROIZV. 1978	INDEKS 4:3	DEJAN. PROIZV. 1978	INDEKS 6:4
AKRILNE PL.	t	641	800	124,8	843	105,4
ALOKVIRJI	kom	1303	1383	106,1	1562	112,9
KUPOLE	kom	3237	3720	114,9	4028	108,2
SVETL. TRAK	kom	3063	3306	107,9	4200	127,0
PL. PODN.	kom	2689	3393	126,1	3478	102,5
VREDNOST PROIZVOD	DIN	74.554	83.753	112,3	94.826	113,2

* po cenah v letu 1978

3. PRODUKTIVNOST

Tabela prikazuje produktivnost na zaposlenega z vrednostnim pokazateljem proizvodnje. Iz tabele vidimo, da je produktivnost v l. 1978 merjena na ta način porasla za 4,7 % oz. od 801.656 din v letu 1977, na 839.168 din na zaposlenega v letu 1978. S tako skromnim porastom produktivnosti ne moremo biti zadovoljni, pa čeprav je bil dosežen pri nespremenjenih tehničnih pogojih. Vsi vemo, da bi z večjim angažiranjem posameznikov in skupin lahko napravili več kot smo. Kaj to potrjuje:

- izredno velika odsotnost zaradi bolniškega staleža;
- izgubljanje časa ob prehodnih izmen v oddelku plošč;
- zgubljanje časa in včasih tudi vrednosti zaradi neustreznih urejenih skladiščnih prostorov in nezadostne tehnične

VREDNOST PROIZVODNJE NA ZAPOSLENEGA V 000 DIN	
1977	801,7
1978	839,2
RAZLIKA 1978 - 1977	27,5
IND. KS. 1978 - 1977	104,9

opremljenosti oddelka, skladišč in odpreme (večji viličar, nekrita nakladalna rampa ipd);

- premajhna angažiranost v smeri izboljšanja kvalitete in zmanjšanja porabe surovin in pomožnega materiala;

- ne do konca izpeljana priprava dela in operativno planiranje dela montažnih skupin, ki večkrat povzroči odhod na nepripravljena gradbišča.

prepričan sem, da so še določene notranje rezerve za katere se bomo morali angažirati, če hočemo tudi vnaprej voditi uspešno bitko za dvig produktivnosti.

predvideti vseh, med letom nastalih situacij, kot so podražitve, in nujne a s planom nepredvidene usluge.

Če prekoračitev „materialnega“ dela fiksnih stroškov gledamo iz zornega kota večje proizvodnje, podražitev novih a ne planiranih uslug, dobimo povsem drugačno predstavbo.

Kot neplanirane a nujne usluge in podražitve se kažejo predvsem naslednji stroški:

- atesti in razsikave cca 175.000 din
- projekti 70.000 din
- vpliv povečane cene goriva 240.000 din

Skupaj (le glavni nepredvide-

ni stroški) 486.000 din

V kolikor za ta znesek zmanjšamo prekoračitve, znaša njihova prekoračitev glede na plan le še 7,5 %. To prekoračitev moramo priznavati kot strošek materialnega dela fiksnih stroškov k povečanju proizvodnje. Z upoštevanjem teh dejstev lahko ugotovimo, da so se tudi ti stroški na enoto proizvoda relativno znižali.

Taka razlaga tega dela fiksnih stroškov pa še zdaleč nima namena utemeljevati izredno visokih fiksnih stroškov, ki jih je TAP v l. 1978 imel (skupaj 19.292.324 din), pač pa le obrazložiti najvidnejše vzroke prekoračitev.

Na osnovi povedanega lahko zaključim, da je bilo gospodarjenje z materiali, glede na planske cilje, zadovoljivo. Ob tem pa poudarjam, da dosežajo ti stroški v TAP tak absolutni znesek (59.920.000 din), pri katerem že zmanjšanje za 1 % pomeni velik uspeh.

prihodek

Celotni prihodek je v denarni obliki izražena vrednost proizvodov, prodanih na trgu. Celotni prihodek je rezultat dela, vgrajenega v izdelke in uspešnosti gospodarjenja in upravljanja z materialnimi sredstvi za delo. Je rezultat poslovne uspešnosti TOZD.

materialni stroški, amortizacija

Sestavine ustvarjenega prihodka so materialni stroški, amortizacijski stroški, dohodek in čisti dohodek. Od prihodka odštejemo najprej stroške za porabljeni material in amortizacijska sredstva. Razliko predstavlja dohodek temeljne organizacije. Obseg ustvarjenega dohodka in primerjavo z dohodkom leta 1977 prikazuje tabela A.

dohodek

Dohodek razporejamo za skupne in splošne družbene potrebe, določene z zakonom, sprejete s samoupravnimi sporazumi in dogovorjene na podlagi pogodbenih ali drugačnih obveznosti. Iz dohodka poravnamo najprej obveznosti do temeljnih organizacij, ki opravljajo dejavnosti izobraževanja, kulture, znanosti in druge dejavnosti skupnega pomena, obveznosti do delovne skupnosti strokovnih služb, zakonske obveznosti (davek na dohodek in druge) ter pogodbene in druge obveznosti (članarine in prispevke združenjem, premije za zavarovanje družbenih sredstev itd.). V tabeli B so prikazane nekatere pomembnejše obveznosti TOZD, ki smo jih poravnali iz dohodka.

svobodna menjava - SIS, - DSSS z akonske obveznosti

pogodbene obveznosti

čisti dohodek

Ko odštejemo od dohodka vse zgoraj naštetje obveznosti, ostane čisti dohodek (ČD). Čisti dohodek je osnova za ustvarjanje rezerv, sredstev za razširitev materialne osnove dela (akumulacije), razporejanje sredstev za osebne dohodke (iz živega in minulega dela) in sredstev za skupno porabo. Pri razporejanju čistega dohodka upoštevamo naslednje osnove:

osnove za razporejanje ČD

- opravljeno živo delo
- uporabljena sredstva za proizvodnjo (minulo delo)

sredstva rezerv

Osnove za razporejanje čistega dohodka so prikazane v tabeli C.

načela razporejanja ČD

Najprej razporedimo iz ČD sredstva rezerv, kot to določa zakon. Tako zmanjšani ČD razporejamo po načelih iz našega samoupravnega sporazuma o razporejanju dohodka in ČD:

a) izhodišče za razporejanje in razmerje med minimalnim osebnim dohodkom (min. OD) in minimalno akumulacijo (min. AK). ČD, ki zagotavlja le min. OD in min. AK je minimalni ČD (min. ČD).

b) v kolikor je ustvarjeni ČD večji od min. ČD, razporejamo relativno več za akumulacijo kot za osebne dohodke (OD).

c) kolikor večji je ČD v primerjavi z min. ČD, toliko večji je tudi delež za OD iz minulega dela. Če je dosežen le min. ČD, sredstev za OD iz minulega dela ni.

Čim večja je stopnja relativnega dohodka (razmerje med ČD in min. ČD), toliko več namenjamo za akumulacijo in OD iz minulega dela. V tabeli D so označena merila, ki jih uporabljamo za proporcionalno razporejanje ČD, v tabeli E pa je prikazan postopek ugotavljanja stopnje relativnega dohodka. Na osnovi meril iz tabele D in stopnje relativnega dohodka (tabela E) izračunamo osnovo za proporcionalno povečanje vseh treh deležev, na katere razporejamo ČD. Osnova za proporcionalno povečanje teh treh deležev je seštevek min. OD, povečane akumulacije (iz tabele D) in OD iz minulega dela (iz tabele D). Iz primerjave ustvarjenega ČD in seštevka osnov ugotovimo koeficient za povečanje posamezne osnove, t.j. min. OD, povečane akumulacije in OD iz minulega dela. Razpoložljiva sredstva, ki jih razporejamo v te tri namene, so prikazana v tabeli G.

koeficient povečanja

1,481

RAZPOREDITEV PRIHODKA IN DOHODKA

CELOTNI PRIHODEK IN DOHODEK	1977 000 din	1978 000 din	ODSTOTEK POVEČANJA
A CELOTNI PRIHODEK	67.271	94.347	140
MATERIALNI STROŠKI IN AMORTIZACIJA	48.679	63.341	130
DOHODEK	18.592	31.007	199

PORAVNAVANJE OBVEZNOSTI IN DOHODKA	1977 000 din	1978 000 din	ODSTOTEK POVEČANJA
B SVOBODNA MENJAVA /SIS/	1.328	1.916	144
SVOBODNA MENJAVA /DSSS/	2.462	1.905	77
OBRESTI OD KREDITOV	1.531	2.287	149
ZAVAROVALNE PREMIJE	192	240	125
DRUGE OBVEZNOSTI	862	1.186	138
ČISTI DOHODEK	12.218	23.472	192

OSNOVE IN MERILA ZA RAZPOREJANJE ČD

OSNOVE ZA RAZPOREJANJE ČISTEGA DOHODKA	VREDNOST / 000 din /
VSA UPORABLJENA SREDSTVA	49.770
C SREDSTVA USTVAR Z DELOM DELAVC V TOZD /LASTNA SRED /	20.903
MINIMALNA AKUMULACIJA /5% OD VSEH SREDSTEV /	2.489
MINIMALNO OVREDNOTENO DELO /MIN OSEBNI DOHODEK /	8.899

ČE JE ČD VEČJI KOT MINIMALNI ČD/STOPNJA RELAT. DOHODKA/	100	110	140	160	180	200
D JE OSNOVA ZA AKUMULACIJO NA VSA SREDSTVA	5%	5,4%	6,6%	7,4%	8,2%	9%
JE OSNOVA ZA OD IZ MINULEGA DELA IZ LASTNIH SREDSTEV	0%	0,6%	2,4%	3,6%	4,8%	6%

RAZPOREDITEV ČISTEGA DOHODKA

UGOTAVLJANJE STOPNJE RELATIVNEGA DOHODKA	MINIMALNA AKUMULACIJA	MINIMALNI OD	SKUPAJ
E MINIMALNI ČD	2.489	8.899	11.388
DEJANSKI ČD			20.924
STOPNJA RELATIVNEGA DOHODKA			183,7

O	S	N	O	V	E	OSNOVE SKUPAJ
MINIMALNI OD	POVEČANA AKUMULACIJA /IZ TABELE D/	OD IZ MINULEGA DELA /IZ TABELE D/				
F 8.899	4.181	1045				14.125

SREDSTVA ZA OD IZ ŽIVEGA DELA	SREDSTVA ZA AKUMULACIJO	SREDSTVA ZA OD IZ MINULEGA DELA
G MINIMALNI OD KOEFICIENT	AKUMULACIJA IZ TABELE F * KOEF.	OD IZ MINULEGA DELA IZ TABELE F * KOEF.
13.184	6.192	1548

sredstva akumulacije

sredstva skupne porabe

osebni dohodki

Iz sredstev akumulacije razporedimo najprej zakonska sredstva v obliki posojila kot pomoč manj razvitim.

Sredstva za osebne dohodke iz živega in minulega dela razporejamo še na del za skupno porabo in osebne dohodke delavcev. Sredstva sklada skupne porabe oblikujemo z odstotkom, določenim s planom in upoštevajoč medsebojno solidarnost TOZD. Iz teh sredstev črpajo TOZD enako na zaposlenega, prispevajo pa po svoji gospodarski moči. Razlika med sredstvi za OD in sredstvi sklada skupne porabe so sredstva namenjena za OD delavcev.

REZULTATI GOSPODARJENJA TEMELJNIH ORGANIZACIJ ZDRUŽENEGA DELA IN DO NOVOLES

Leto 1978 je bilo za DO Novoles v celoti uspešno, čeprav smo se srečevali s celo vrsto predvsem notranjih težav. V tem letu smo sprejeli večino samoupravnih splošnih aktov, ki urejajo življenje in delo v temeljnih organizacijah in DO. Pri uvajanju novih družbeno-ekonomskih odnosov, ki smo se ga lotili z vso resnostjo, smo lahko ugotovili, da organizacijsko še vedno nismo sposobni gospodariti in poslovati v celoti tako, kot je to določeno z ustavo in zakonom o združenem delu. Pri tem smo nešteto krat naleteli na človeške ovire, ki izpričujejo pogostokrat še vedno ne dovolj razvito zavzetost in zavest. Zatorej je uresničitev sprejetih vodil pri gospodarjenju in poslovanju še vedno naša dolgoročna naloga. Ugodna ocena gospodarjenja v preteklem letu ne zmanjšuje potrebe, da ponovno preverimo naše razvojne zamisli in oblikujemo programske usmeritve, ki se bodo vključevale v potrebe prihodnosti. Na tem že delamo tako na področju povišanja kot tudi drugih proizvodnih programov.

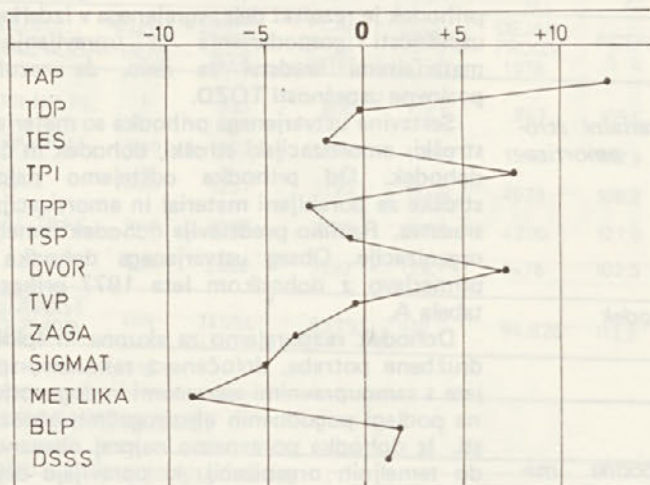
Plan proizvodnje DO Novoles je bil leta 1978 za 11,4 % večji kot dosežena proizvodnja v letu 1977. Izpolnili smo ga 95,7 odstotno. Izpolnjevanje plana proizvodnje je teklo povezano z uspešnostjo prodaje. TOZD BLP se je v preteklem letu srečeval z zelo različnimi tržnimi razmerami. Izvoz gugal-

nikov ni potekal gladko, saj je konkurenca tovrstnih proizvodov z dežel Daljnega vzhoda zelo močna. Take tržne razmere so vplivale predvsem na poslovanje TOZD TDP in TGD. Ugodnejša je bila prodaja ploskovnega pohištva iz TOZD TPP. Na domačem trgu je bilo povpraševanje po novih proizvodih ugodnejše, imeli pa smo težave s potrošniškimi posojili, ki nam jih ni uspelo zagotoviti v takem obsegu, kot so to zahtevale trgovske organizacije. Močno povpraševanje je bilo tudi po izdelkih iz akrila, v drugem polletju pa tudi po sanitarni opremi iz TOZD TKO. Tudi proizvodnja TOZD TVP je bila razprodana. Povpraševanje po izdelkih TOZD TPI je zahtevalo delo v treh in pol izmenah.

Za razliko od prodaje na tujem trgu je bila torej prodaja na domačem trgu dobra. To narekuje tudi dolgoročno slabšo izvozno usmerjenost. Ta je zagotovo pogojena s pomanjkanjem ekonomsko uspešnih programov, nazadovoljivo organiziranostjo prodajne mreže v tujini in neuskkljenostjo paritete dinarja.

Na gospodarski uspeh naših temeljnih organizacij vplivajo poleg proizvodnje in uspešne prodaje prav gotovo tudi izkoriščanje delovnega časa, gospodarjenje z materiali in produktivnost, ki jo izražamo z ustvarjeno letno vrednostjo proizvodnje na zaposlenega. Podatki iz spodnje tabele kažejo, da bomo morali v prihodnje še mnogo

TABELA RAZPONOV VREDNOSTI ENOT DELA
% odstopanja od povprečja

Razlike med temeljnimi organizacijami ne izvirajo samo iz gospodarjenja posamezne TOZD, temveč v precejšnji meri izražajo zakonitost blagovne proizvodnje in so posledica tehnološke opremljenosti dela. Za razliko od TOZD, ki uporabljajo starejšo tehnologijo, ustvarjajo TOZD z novejšo tehnologijo višje stopnje relativnega dohodka. Ne glede na te izredne razlike v stopnjah relativnega dohodka pa se je sistem razporejanja čistega dohodka (opisan v samoupravnem sporazumu o delitvi dohodka in skupnih osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka) v celoti potrdil, saj je korigiral vplive trga, ki ne izvirajo iz dela, v razumne meje. To potrditev izpričuje gornja tabela.

bolj kot do sedaj paziti pri gospodarjenju z materialom in izrabi delovnega časa.

Kljub temu, da smo imeli večje stroške od planiranih, smo ustvarili dohodek, ki nam v okviru Novolesa zagotavlja normalno reprodukcijsko sposobnost ter pokrivanje osebnih in splošnih družbenih potreb. Seveda pa je slika po TOZD različna. Tako lahko ugotovi-

mo, da smo ustvarili tudi sredstva za osebne dohodke iz minulega dela kot rezultat uspešnega gospodarjenja z naložbami iz preteklih let. Do teh sredstev imamo pravico vsi delavci, ki smo sodelovali pri ustvarjanju sredstev za naložbe, razdelili pa jih bomo skladno s samoupravnim sporazumom po sprejemu zaključnega računa, ko bodo znani vsi podatki.

KAZALCI GOSPODARJENJA		PRIMERJAMO	NOV	TAP	TDP	TES	TPI	TPP	TSP	TGD	TVP	ZAGA	SIG
IZPOLNJ. PLANA PROIZVODNJE v %		dej.78: plan.78	95,7	113,2	86,3	116,0	92,4	92,1	89,0	93,5	104,2	90,6	124,1
PRODAJA V LETU	SKUPNO		810756	87350	129225	42929	71048	72181	128895	32886	100204	112034	34004
	DOMAČI TRG	dej. 78	580438	86998	11367	42929	71048	28127	127173	596	67026	111170	34004
	TUJI TRG		230318	352	117858	/	/	44054	1722	32290	33178	864	/
IZPOLNJ. PLANA PRODAJE (v %)		dej.78: plan.78	97,4	112,4	89,3	115,3	95,8	93,5	90,8	96,4	107,0	91,9	113,3
GOSPODAR. Z MATERIALOM (v %)		plan.78: dej.78	-0,9	0,5	5,1	-7,8	+0,5	-0,3	-0,9	+1,2	+2,2	+1,4	-1,1
IZKORIŠČANJE ČASA (v %)		dej.78: dej.77	-2,1	-2,5	-2,2	-1,8	+0,4	-4,7	-2,1	+4,6	-2,7	+2,2	-2,3
PRODUKTIVNOST (v %)		dej.78: dej.77	+1,1	+4,6	-7,5	+10,2	+10,2	-14,9	+1,4	-0,5	+17,1	-14,6	+1,3
		dej.78	883384	94347	141438	44494	73693	76480	131166	36461	111705	136370	37230
CELOTNI PRIHODEK		dej.77	767442	67271	131199	36054	67509	69120	106603	29221	86676	153549	20240
		%	115,1	140,2	107,8	123,4	109,2	110,6	123,0	124,8	128,9	88,8	183,9
		dej.78	303798	31007	49800	18187	21721	30198	52218	12445	40506	31983	15733
DOHODEK		dej.77	259367	18592	47954	16294	20100	25573	42593	9045	34428	36686	8102
		%	117,1	199	104	112	108	118	123	138	118	87	194
		dej.78	231029	23472	39252	13546	15588	23798	39024	10060	31837	21904	12548
ČISTI DOHODEK		dej.77	188163	12218	35344	12103	13274	19110	31196	7498	26516	24340	6564
		%	122,8	192,1	111,1	111,9	117,4	124,5	125,1	134,2	120,1	90,0	191,2
STOPNJA RELAT. DOHODKA		1978	/	183,7	137,1	/	198,5	132,6	122,3	155,9	117,0	124,5	144,5
SREDSTVA REZERV (v 000 din)		1978	8913	2548	1245	/	543	755	1305	311	1013	800	393
AKUMULACIJA (v 000 din)		1978	32247	6192	4837	142	3856	2653	4599	1341	1856	5102	1669
MINULO DELO (v 000 din)		1978	5254	1548	835	/	1779	287	/	323	186	/	296
SKUPNA PORABA (v 000 din)		1978	25729	2212	5352	751	1769	2610	3869	1321	4674	1623	1548
OSEBNI DOHODKI (v 000 din)		1978	158886	10972	26983	12653	7641	17493	29251	6764	24108	14379	8642